

Stanovisko a připomínky UZS k vybraným bodům trvajících rozporů k návrhu nového zákona o odpadech a k nově řešeným otázkám návrhu

Níže jsou uvedeny vybrané připomínky z vypořádací tabulky vždy s uvedením doplňujícího komentáře k aktuálnímu znění, případně s uvedením toho, že rozpor trvá. Nejsou zde uvedeny všechny trvající připomínky. Ty, které jsou uvedeny ve vypořádací tabulce, a je k nim uveden rozpor, tam rozpor dále trvá, bez dalšího komentáře.

Upozorňujeme předkladatele, že v rozporu s vládou schváleným záměrem část C. 12 (str 51) „Všechny kontrolní orgány budou za porušení povinností stanovených zákonem o odpadech ukládat pokuty a nápravná opatření. Nápravná opatření bude možno ukládat i samostatně, protože jsou mnohdy účinnější a pro ochranu životního prostředí prospěšnější než finanční postih. Uložení sankce bude nově fakultativní.“

V této souvislosti požadujeme doplnění ustanovení zákona, které bude deklarovat přednost uložení nápravných opatření před pokutou. Pokuta by měla být řešena následně, pokud povinná osoba neplní ve stanoveném termínu nápravná opatření.

Připomínka č. 911 – akceptujeme vysvětlení MŽP

Připomínka č. 915 – jednoznačně trváme dále na připomínce. Odkaz MŽP na vybraná nařízení EU (měděný šrot, sklo, apod.), která stejně nejsou na území ČR využívána pro jejich nepraktičnost se nejvíce jeví jako dostatečné odůvodnění. Nechápeme objektivní potřebu proč v zařízení, kde KÚ definuje, že výstupem z technologie je výrobek, má tyto výrobky provozovatel vést v režimu odpadů až do doby opuštění areálu zařízení. Rozpor trvá.

Připomínka 918 a 947 (ke všem dotčeným ustanovením návrhu ZOO) – rozpor trvá, požadujeme splnění stejných podmínek jako pro sběr a výkup odpadů daných druhů dle prováděcího předpisu, pokud nebude takto zapracováno, pak trvá rozpor pro plast a kov (sklo bylo vypuštěno jako částečná akceptace)

Připomínka č. 920 – rozpor trvá, požadujeme dobu prodloužit z 6 měsíců na 12 měsíců

Připomínka 924 – požadujeme zapracování do důvodové zprávy, že akt „předání“ vyžaduje smluvní ujednání mezi původcem/oprávněnou osobou/ a obchodníkem.

Připomínka č. 930 – rozpor trvá, toto není třeba stanovovat v zákoně; věc lze řešit smluvně

Stanovisko UZS k připomínce SMO ČR č. 795 – rozpor trvá; zásadně nesouhlasíme s tím, aby zařízení provozované obcí mělo tento typ úlev z povinností oproti zařízení provozovanému privátním subjektem. Takové řešení zakládá neodůvodněnou nerovnoprávnost mezi obecními a ostatními zařízeními. Pro popsání osvobození obecních zařízení není a nemůže být objektivní důvod.

Připomínka č. 934 – pokud bude lhůta upravena na 3 roky, akceptujeme úpravu MŽP

Připomínka č. 935 – rozpor trvá – po novele §8 vyhl. 383/2001 Sb., v roce 2015 došlo k povinnému zavedení bezhotovostních plateb za vybrané odpady. K tomu došlo právě z důvodu jednoznačného určení příjemce finančních prostředků z výkupu odpadů. Z uvedeného důvodu je identifikace fyzické osoby, která jménem právnické osoby odevzdává odpad k výkupu, nadbytečná. Navíc je připravován centrální registr účtů, který bude mít veřejná správa k dispozici.

Připomínka č. 936 – rozpor do doby upraveného znění zákona, který zahrne zkrácení lhůty deklarované při vypořádání připomínek.

Přípomínka č. 938 – pokud bude nastaven systém souhlasu na dobu neurčitou s pravidelným přezkumem v periodicitě 8 let

Přípomínka č. 940 – trvá, požadujeme povinnost veřejné správy informovat (např. cestou ISDS) provozovatele zařízení o změně právního předpisu s povinností změny provozního řádu

Přípomínka č. 945 – požadujeme, aby souhlas k obchodování s odpady, který je platný pro celou ČR vydával jeden centrální orgán veřejné správy, nikoli 14 KÚ s odlišným přístupem.

Přípomínka č. 948, 949 – rozpor trvá – požadujeme prodloužení lhůty na 12 měsíců

Přípomínka č. 956 – pokud zůstává stávající režim, tedy že poplatníkem poplatku je původce odpadu, pak akceptujeme vypořádání MŽP

Přípomínka č. 958 – rozpor trvá, řešíme dále u připomínky č. 983

Přípomínka č. 959 – rozpor trvá, zásadně nesouhlasíme s parametrem výhřevnosti v sušině, ani s jeho hodnotou; MŽP jsme k této věci předali odborný posudek ČVUT Ústavu energetiky a dále v příloze tento posudek doplňujeme odborným dodatkem stejného autora ke zhodnocení aktuálního návrhu MŽP, viz příloha č. 1

Přípomínka č. 962 (vč. 950, 965) – rozpor trvá; obchodníka požadujeme zachovat v nastavení, jaké je ve stávající legislativě, tedy stanovit jej jen definičně, bez dalších práv a povinností; požadavek směrnice tak bude splněn. V případě pozitivního vymezení „obchodníka“ vázat jeho činnost na současné provozování zařízení k nakládání s odpady.

Přípomínka č. 966 – rozpor trvá

Přípomínka č. 969 – rozpor trvá. Podle návrhu zákona se může v rámci obecního systému obce obalový odpad soustřeďovat společně s komunálním odpadem stejného materiálu. V takovém případě se takto soustředěný odpad zařazuje jako komunální odpad. Nesouhlasíme s tím, aby byl odpad od původců skupiny 15 (podnikatelských subjektů) ukládán do sběrných nádob v obci, které jsou určeny na odpad komunální, tedy odpad od občanů (skupiny 20). Občané hradí svými poplatky nemalou část obecního systému a obec povinná zajistit naložení s odpady pro své občany. Využívání sběrných nádob hrazených systémem obce a určených primárně pro občany obce stejnou měrou odpady od podnikajících subjektů není vhodné a může narážet na oprávněné zájmy občanů obce. V současné době je na základě statistiky upravena metodika pro počítání obalového odpadu obsaženého v odpadu komunálním. Na rozdíl od důvodové zprávy se domníváme, že by toto navrhované řešení mělo vliv na výpočet cílů plnění v oblasti nakládání s obaly. Což není v tomto směru žádoucí. Dále doplňujeme, že odpad od živnostníků má jiný charakter a takovéto řešení by navíc bylo v rozporu s návrhem směrnice o odpadech, která je součástí balíčku k oběhovému hospodářství. Komunálním odpadem je dle návrhu směrnice pouze odpad od občanů.

Přípomínka č. 973 – akceptujeme vypořádání MŽP

Přípomínka č. 980 + 981 – rozpor trvá, zásadně nesouhlasíme s kompetencí KÚ nevydat souhlas k provozu zařízení, pokud žadatel splnil veškeré zákonné podmínky. Takové řešení by bylo neakceptovatelným omezováním podnikatelského prostředí. Jsme ochotni akceptovat tuto kompetenci KÚ pouze v případech, kdy má být příslušné zařízení příjemcem veřejné podpory, v ostatních případech nikoli.

Přípomínka č. 983

1. Nesouhlasíme se zpoplatněním neodpadního materiálu ve smyslu, aby byly zpoplatněny i klasické nakupované stavební výrobky – štěrk, odplyňovací trubky, apod., není k tomu žádný důvod.
2. K jednání je varianta, že by jako neodpadní materiál ve smyslu jeho využití k TZS byly zákonem definovány nikoli všechny výrobky, ale pouze výrobky vyrobené z odpadů (MŽP chce přeci řešit případné obcházení zákona u výrobků z odpadů).

Přípomínka k nově navrhovanému řádku v tabulce v příloze č. 8 „technologický materiál“, tedy k nově navrhovanému specifickému typu skládky na definované druhy odpadů

1. Nesouhlasíme s navrhovanou hodnotou poplatku u těchto druhů odpadů stanovenou na 45 Kč. V pracovní verzi se počítalo s poplatkem 0 Kč + 55 Kč na rekultivační rezervu.
2. Požadujeme upravit seznam odpadů pro tento druh skládky.
3. Zásadní rozpor bychom měli s tím, pokud by touto cestou byly zvýhodněny zbytkové nevyužitelné odpady specificky z technologií spalování odpadů (či jiného spalování) a nebyly stejně zvýhodněny zbytkové nevyužitelné odpady z jiných technologií úpravy a využití odpadů. Takové nastavení by zakládalo nedůvodnou veřejnou podporu vybraným technologiím a nebyla by tak respektována technologická neutralita. Takové řešení je neakceptovatelné.

Přípomínka č. 984 – nesouhlasíme s navrženou procentuální hodnotou odpadů nezpoplatněných na TZS ve výši 25% hmotnostních. V tomto směru opět odkazujeme na cca 2 roky starý dojednaný kompromis mezi MŽP, MPO, provozovateli, apod. k hodnotě 35 % hmotnostních. Tuto hodnotu ještě v květnu 2014 navrhovalo samo MŽP na novely zákona o odpadech v Poslanecké sněmovně.

Přípomínka č. 985 – trvá – požadujeme odstranit vazbu poplatků – financování ISNO (přerozdělování zvýšeného poplatku za skládkování)

Přípomínka č. 986 + 997 + 999 – k navržené změně ve zpoplatnění – příloha č. 8 + související ustanovení –

1. Celý nově navržený systém zpoplatnění se nám jeví jako značně komplikovaný, nepřehledný a pro uživatele zákona velmi obtížně čitelný. Doporučovali bychom jeho výrazné zjednodušení.
2. V části zákona nazvané „základ poplatku“ v odst. 3 požadujeme upravit znění do souladu s Rozhodnutím EK k výpočtu cílů 2011/753/EU, tedy o doplnění „a jiných jednotlivých druhů odpadu z domácností...(např. BRKO)“.
3. Dále požadujeme vysvětlení k tomu, co bude v předmětném smyslu považováno za recyklaci. Tedy k čemu/k jaké činnosti/k jaké fázi a jak budou vykazována procenta plnění recyklačních cílů.
4. Dále požadujeme vysvětlení k tomu, jak má být plnění recyklačních cílů vykazováno ze strany oprávněných osob, které svázejí odpad z množiny obcí, vykazováno jednotlivým obcím.
5. K odst. 4 části návrhu zákona nazvané „základ poplatku“ požadujeme předložení návrhu vyhlášky, na kterou je zde odkazováno.
6. K navrhovaným výším zpoplatnění uvádíme, že pokud má ČR již stanoven zákaz skládkování a zároveň budou zákonem definovány povinné recyklační cíle dle balíčku k oběhovému hospodářství (recyklační cíle zcela podporujeme), pak již není objektivní důvod takto razantně navýšovat poplatky. V tomto směru podporujeme mediálně opakovaně vyjádřená stanoviska obecních svazů a dalších subjektů, že jako maximální finální a sociálně únosná míra skládkovacího poplatku se jeví 900 Kč. Pro vyšší míru navýšení není v obcích reálný prostor. Navrhujeme proto odpovídající snížení hodnot v tabulce přílohy č. 8 u obou řádků, tedy jak u odpadů využitelných, tak u odpadů zbytkových. Zbytkové odpady, které již nejsou reálně využitelné, není třeba takto zdaňovat. Takovéto zdanění zbytkových odpadů nemá environmentální smysl a je pouhým umělým nákladem občanů, obcí a dalších původců. Obce by mohly tyto peníze využít mnohem lépe a efektivněji na svém území, než když budou zbytečně nuceny je v rámci takto vysokých poplatků odvést do SFŽP.
7. Požadujeme předložení návrhu vyhlášky, na kterou odkazuje § 29 odst. 8.
8. Požadujeme předložení návrhu vyhlášky, na kterou odkazuje § 29 odst. 12.
9. Do tabulky č. 2 přílohy XX požadujeme doplnit recyklační cíle až do roku 2025
10. V samostatné příloze č. 2 dále zasíláme legislativně technické zpřesnění navrhovaných ustanovení. Tyto změny jsou důležité pro faktickou funkčnost a vymáhání navrhované úpravy.

Připomínka k nově zaslanému souboru navrženému ze strany SMO ČR k meziobecní spolupráci – rozpor, zásadně nesouhlasíme s těmito nově navrhovanými změnami a úpravami původního znění zákona zaslaného ze strany MŽP do meziresortního připomínkového řízení. Pokud by se tyto nově navržené změny měly do zákona promítnout, požadujeme nové zaslání návrhu zákona do meziresortního připomínkového řízení. Meziobecní spolupráce, tam kde se pro ni obce rozhodly, standardně funguje již nyní a není třeba tyto věci řešit speciální zákonnou úpravou.

Poznámka ke zdůvodnění navrhované úpravy: Uvedené zdůvodnění navrhovatele popírá jednoznačně úspěšný vývoj českého komunálního odpadového hospodářství, které poskytuje občanům kvalitní služby za nízké ceny. K tomu velmi významně přispělo konkurenční prostředí mezi poskytovateli služeb, mezi technologiemi a způsoby nakládání s odpady i konkurence mezi různými formami majetkového uspořádání poskytovatelů služeb (od firem plně ve vlastnictví obcí, přes společné podniky obcí a soukromých poskytovatelů až po čistě soukromé podniky). A naprosto nezbytným faktorem je zachování neokleštěné svobody obcí v rozhodování o problematice komunálních odpadů, která se týká každého občana.

Připomínka k návrhu na definování pojmu druhotná surovina – rozpor, nesouhlasíme s nově navrženou úpravou definování pojmu druhotná surovina. Pojem druhotná surovina požadujeme v návrhu rozšířit tak, aby zahrnoval i odpady skupiny 19 katalogu odpadů (tedy „dosud“ odpady po provedené úpravě v zařízení k úpravě odpadů, které slouží jako přímý vstup do zařízení k využití odpadů. Pokud k takovému rozšíření návrhu definice nedojde, nesouhlasíme s jeho zařazením, neboť je pouze deklarováním toho, že druhotnou surovinou jsou „neodpady“ – tedy již jednoznačně definované vedlejší produkty výroby a „neodpady - odpady po provedeném zpracování“. Nesouhlasíme s jednostranným zvýhodněním produktů z úpravy VUŽ, které jsou stejnými produkty úpravy jako jiné odpady skupiny 19 s pozitivní hodnotou. Upozorňujeme, že i z demontáže VUŽ ze zpětného odběru vznikají i odpady s negativní hodnotou.

V původním návrhu zákona do MPŘ tato věc nebyla uvedena. EK i MŽP k tomuto opakovaně uvádí, že věc lze standardně řešit přes pojmy vedlejší produkt a přechod odpadu do neodpadového režimu – s tímto souhlasíme. Požadujeme vypuštění definice druhotné suroviny z návrhu zákona. Navíc s pojmem se v celém textu zákona dále ani nijak nenakládá a nevidíme tedy smysl v tom, aby byl tento pojem, jehož věcnou podstatu je možné řešit jinými cestami (viz výše), v zákoně definován.

Připomínka k § 42 odst. 1 – požadujeme upravit znění textu následujícím způsobem: „*Obec ~~ne~~ musí do obecního systému zahrnout rozsah zajištění míst pro oddělené soustředování komunálního odpadu podle odstavce 3.*“ Definovaný systém by byl bez uvedení rozsahu zajištění míst nedostatečný a občan by neměl možnost posoudit, zda obec svou povinnost plní.

Podobně požadujeme upravit odst. 3: „V případě, že obec zahrnula do systému obce nakládání s komunálními odpady vznikajícími na jejím území při činnosti podnikajících fyzických osob nebo právnických osob, zajistí také místa pro odkládání komunálního odpadu vznikajícího na jejím území při činnosti těchto subjektů **včetně jejich rozsahu.**“

Připomínka k § 42 odst. 4 – rozpor, i nadále požadujeme vypuštění této povinnosti obcí; obce, které toto potřebují, to již činí dobrovolně a není důvod jim nově zakládat takovouto plošnou povinnost, která značně navyšuje jejich administrativní zátěž.

Připomínka k § 43 odst. 1 - Fyzické osoby jsou povinny nakládat s komunálním odpadem v souladu s obecním systémem. – rozpor. Dle dosavadního zákona mají fyzické osoby možnost nakládat s odpady tak, že je předají oprávněné osobě, nebo plní povinnosti stanovené obcí v rámci obecního systému. Návrh tak zásadním způsobem redukuje práva občanů, a to bez pozitivního environmentálního smyslu. Požadujeme zachování stávajícího nastavení v dosavadním zákoně.

Připomínka k § 44 odst. 3 – nově byla z návrhu zákona vypuštěna povinnost mít pro zapojení podnikajících osob v systému obce smlouvu. S vypuštěním smlouvy zásadně nesouhlasíme. Smlouva je zcela nezbytnou podmínkou. Smlouva je dokladem o účelném vynaložení nákladů podnikajícího subjektu a pro podnikatele zejména ve vztahu k možné budoucí kontrole ze strany státu je zcela nezbytná.

Připomínka k § 29 odst. 9 - navrhujeme toto formulační zpřesnění – „*Zákaz podle odstavce 8 se do roku 2026 neuplatní, pokud a) se **podle potvrzení původce odpadu** v silniční nebo železniční dojezdové*“

Připomínka k § 3 odst. 5 – zásadně nesouhlasíme s nově navrženou úpravou, která nebyla součástí návrhu zákona v MPŘ, kdy každý kontrolní orgán má mít nově kompetenci rozhodovat o tom, zda je věc odpadem, či nikoli. Doposud má tuto silnou kompetenci KÚ, který je převážně povolujícím orgánem. Slučovat nově tuto specifickou kompetenci s kompetencí všech kontrolních orgánů je chybné. Povede to jednoznačně k roztržiténosti rozhodovací praxe v první instanci SŘ, což je s ohledem na právní jistotu adresátů práva neakceptovatelné.

Připomínky § 7 jsou uvedeny v samostatné příloze č. 3 – navíc k § 7 dodáváme, že v návrhu zákona stále chybí definice oprávněné osoby; zákon a související povinnosti je tak zbytečně nepřehledný a bez známého důvodu opouští dosavadní jednoduchý systém odpovědnosti v rámci řetězce předávání odpadů.

Příloha č. 1

Příloha č. 2

Příloha č. 3

V Praze dne 3.6.2016